

WALGELIJKE WC'S

Aardjaar 2041

Lunaire dag 188

In het holst van de nacht

Laten we meteen even iets rechtzetten: alles wat je in films voorgespiegeld krijgt over ruimtevaart is volslagen geleuter.

Enorme ruimteschepen die net zo comfortabel zijn als een luxe cruiseschip? Flauwekul. Reizen met de snelheid van het licht? Vergeet het maar. Holodekken? Terravorming? Omhoog gestraald worden? Reken er niet op.

Het leven in de ruimte is waardeloos. Geloof me, ik weet waar ik het over heb.

Ik heet Dashiell Gibson. Ik ben twaalf jaar oud en ik woon op de maan.

In Maanbasis Alfa, om precies te zijn.

Dat weet je natuurlijk al. Als je op aarde woont, weet je dat. Tenzij je de afgelopen jaren ergens diep in het oerwoud hebt

gezet. En aangezien er niet veel over is van het oerwoud, lijkt me dat nogal onwaarschijnlijk.

Maanbasis Alfa, inclusief alle mensen die er wonen, is al tijdenlang een enorme hype. De eerste nederzetting in de ruimte! De eerste mensen die op een ander hemellichaam dan de aarde wonen! De glorieuze eerste stap van de mensheid op weg naar de totale kolonisatie van de Melkweg!

De regering heeft ons ook al die kletsboek wijsgemaakt, toen mijn ouders werden gevraagd voor dit project. En ik moet toegeven dat ik er met open ogen in ben getrapt. Wij allemaal, trouwens. Die overheidsmensen maakten er een prachtig verhaal van: in Maanbasis Alfa zou het minstens net zo comfortabel zijn als thuis. We zouden de geschiedenis ingaan als een van de eerste families die in de ruimte woonde. We zouden een nieuw soort pioniers zijn, ware avonturiers die een grensverleggende prestatie zouden leveren.

Zoals ik al zei: geleuter.

Het is hier in Maanbasis Alfa alsof je in een gigantisch sardineblik woont dat is gebouwd door tweederangs aannemers. Het is ongeveer net zo comfortabel als een olieraffinaderij. Je kunt niet naar buiten, het eten is verschrikkelijk, het is altijd koud en de wc's zouden ze in de middeleeuwen prima hebben kunnen gebruiken als martelwerktuig.

Is het je wel eens opgevallen dat er in al die tv-series – *Star Wars* en *Battlestar Galactica* en alle 142 versies van *Star Trek* – nooit iemand naar de wc gaat? Dat is dus niet omdat in de toekomst de menselijke spijsvertering zo goed werkt dat ontlasting niet meer nodig is. Nee. Het is omdat naar de wc gaan in de ruimte rete-irritant is.

Maar goed, de wc hier in de maanbasis is tenminste wel iets beter dan die in het ruimteschip waarmee we hierheen kwamen. Bij nul zwaartekracht moet je extreem goed opletten dat het spul dat uit je lichaam komt niet zo in je gezicht vliegt. (Er is een oud gezegde over reizen zonder zwaartekracht: ‘Als je een stuk chocola ziet rondzweven, eet het dan niet op. Het is waarschijnlijk geen chocola.’) Maar toch, naar de wc gaan in Maanbasis Alfa is ook geen pretje. Als ik had geweten hoe bizar ingewikkeld en walgelijk het hele proces zou zijn, had ik geweigerd de aarde te verlaten.

En vanwege zo’n afgrijselijke wc raakte ik verwickeld in een situatie die zo gevaarlijk was dat hij mijn ergste nachtmerries overtrof.

Goed, voor het geval je denkt dat ik een ondankbaar, verwend rotkind ben dat altijd klaagt en nooit tevreden is... dat ben ik dus niet. Voordat mijn familie de afschuwelijke vergissing maakte om op de maan te gaan wonen, was ik zo blij als het maar kon. Blijer nog. We woonden op grootste eiland van Hawaï, en dat was fantastisch. Mama werkte bij het w.m. Keck Observatorium, een instituut dat de telescopen beheert die op de top van Manua Kea staan opgesteld.

Hoewel die telescopen op een hoogte van 4300 meter staan, worden ze op afstand bediend vanuit de stad Waimea, en dat betekende dat we aan het strand konden wonen. Dus mijn kindertijd was behoorlijk idyllisch. Ik had een heleboel vrienden. Ik haalde goede cijfers op school en zat in alle sportteams. Ik surfte elk weekend – en meestal deelde ik de golven met dolfijnen.

Toen kwam de overheid aankloppen.

Het punt is, mijn ouders hebben nogal unieke vaardigheden. Mama is lunair geologe, en ze heeft een aantal belangrijke artikelen geschreven over de maan en de samenstelling van zijn kern en korst. Papa is mijnbouwkundige, gespecialiseerd in het milieuvriendelijk delven van mineralen. En deze maanbasis is vooral gebouwd om te onderzoeken of we hier edelmetalen kunnen delven.

Los van elkaar zouden mama en papa al ideale kandidaten zijn geweest voor Maanbasis Alfa. Samen waren ze onverslaanbaar. Er is maar beperkte ruimte, hier op de maan. Met hen had NASA in één klap twee wetenschappers, zonder dat ze twee hele gezinnen hoefden te sturen. Dus wilden ze mijn ouders heel graag hebben voor dit project. We kregen enorm veel publiciteit. We werden gebeld door politici. De baas van NASA kwam hoogstpersoonlijk langs. We werden naar Washington gevlogen, eerste klas, om te lunchen met de vicepresident. En al die mensen logen alsof het gedrukt stond over hoe geweldig het zou zijn om op de maan te wonen.

Ze maakten ons wijs dat MBA fantastisch zou zijn. Dat ons leven reuzespannend en opwindend zou worden. Het was alsof we de hoofdprijs in de loterij hadden gewonnen: je mag drie jaar in een super-de-luxe hotel gaan wonen op een ongelooflijke plek. En o ja, je wordt ook nog eens beroemd. En dan hebben we het niet over wegwerp-roem, plotseling-ineens-uit-het-niets-bekendheid, zoals van die eendagsvliegen uit reality-shows. Nee, we zouden echt serieus beroemd worden, zo beroemd dat schoolkinderen over honderd jaar onze namen zouden moeten leren. We zouden een eigen hoofdstuk in de geschiedenisboeken krijgen. Columbus. Marco Polo. Neil Armstrong. De familie Harris-Gibson van Maanbasis Alfa. Dat idee.

Het klonk zo goed dat we die kans niet wilden missen. Dus zeiden we ja.

Vervolgens gingen we een jaar in training. Maar dat weet je natuurlijk al. Alle gezinnen die naar MBA zouden gaan werden op slag beroemd. (NASA noemde ons officieel lunonauten, maar in de volksmond heetten we algauw de Moonies.) De hele wereld keek toe terwijl we ons voorbereidden op ons leven op de maan. De mensen leefden mee met onze reeks mislukte lanceringen en zagen hoe we uiteindelijk toch nog met succes de ruimte in werden geschoten en triomfantelijk arriveerden bij ons nieuwe thuis. En nu we eenmaal op de maan wonen, volgen miljoenen mensen ons leven via webcams, ComLinks en straalverbindingen.

Maar toch krijgen jullie aardbewoners nooit het hele verhaal te zien. Jullie zien alleen de bewerkte, gepimpte versie. Er staat zoveel op het spel voor de regering dat andere informatie niet naar buiten mag komen. Wij Moonies mogen geen berichten of filmpjes versturen die 'het succes van Maanbasis Alfa negatief kunnen beïnvloeden'. (En als we dat toch proberen, verwijdert NASA die filmpjes en berichten nog voordat ze zijn verspreid.) We mogen niet klagen over de wc's of het eten of de haperende apparatuur. We mogen het nooit melden als er iets misgaat. We moeten continu positief zijn tegenover het publiek, ook als er helemaal niets is om positief over te zijn.

En daarom heeft niemand op aarde gehoord over de moord.

Ik raakte er toevallig bij betrokken omdat ik om kwart over twee 's nachts naar de ruimte-wc moest. Op de maan is dat een hele onderneming, omdat we in onze appartementen geen eigen wc hebben. (Nog zoiets wat de regering even niet had gemeld toen

ze de maanbasis zo ophemelden.) Ruimte-wc's kosten meer dan dertig miljoen dollar per stuk. Dus hadden de bouwers van de maanbasis geen zin om te dokken voor privé-wc's en schaften ze er in totaal maar zes aan. Die plaatsten ze in de gemeenschappelijke toiletruimtes, drie voor de dames en drie voor de heren.

De woonvertrekken bevinden zich allemaal bij elkaar in één deel van de basis. En de genieën die MBA hebben ontworpen hebben de wc's uiteraard helemaal aan de andere kant geplaatst. De 'logische' verklaring was dat de wc's daardoor dichterbij de werken eetruimtes zijn, waar we (in theorie) de meeste tijd zouden doorbrengen. Helaas betekent dit dat je, als de grote boodschap zich midden in de nacht aandient, eerst je kleren aan moet doen, dan je appartement moet verlaten en de hele basis moet doorkruisen, dan die ingewikkelde wc moet gebruiken en dan weer terug moet. Dat kan wel een kwartier duren. Of nog langer, als de wc verstopt raakt, iets wat veel vaker gebeurt dan iedereen had voorspeld. Kortom, alle bewoners van MBA hebben een hekel aan die hele procedure.

Soms lukt het me om de roep van de natuur te weerstaan en weer in slaap te vallen, maar die nacht wist ik dat het zinloos was – ik had die avond kip parmigiana gegeten. Althans, iets wat daarvoor doorging. Zoals al onze maaltijden was het een homp voorgedroogd eten in plastic folie geweest, doorgestraald, geconserveerd, gedehydrateerd en samengeperst. En dat betekende dat het totaal niet leek op de kip parmigiana van vroeger thuis. Ik moet eerlijk toegeven dat sommig ruimte-eten best lekker is – de garnalencocktail en de chocoladepudding bijvoorbeeld – maar de andere maaltijden smaken naar nat zaagsel. Ik heb wel eens een blinde smaaktest gedaan, met een paar andere kinderen

hier. We proefden drie van die zogenaamd verschillende maaltijden: rundvlees met stroganoffsaus, bosbessenflensjes en kip tikka masala. Zonder te weten wat wat was. En we konden geen enkel verschil ontdekken.

Hoewel alles dus hetzelfde smaakt als het naar binnen gaat, heeft het voedsel zeer uiteenlopende effecten als het weer naar buiten gaat. Kip parmigiana is wel het ergst. Daardoor had ik al twee keer eerder midden in de nacht halsoverkop naar de wc moeten racen, dus sindsdien had ik dat gerecht gemeden als de pest. Maar die avond was ik de mist ingegaan.

De maaltijden smaken niet alleen hetzelfde, ze zien er ook precies hetzelfde uit. Als een maaltijd eenmaal is doorgestraald, geconserveerd, gedehydrateerd en samengeperst ziet die er niet meer uit als voedsel, maar als een blok plastic. Daarom worden op alle maaltijden stickers gedaan met wat erin zit, maar die laten vaak los. (En soms wordt er domweg de verkeerde sticker opgeplakt.) Ik had dus iets klaargemaakt in de rehydrator waarvan ik dacht dat het Japans rundvlees was, maar dankzij de flauwe smaak was ik al halverwege voordat ik besepte dat ik me vergist had. En toen was het al te laat. Ik smiet de rest in de afvalverpulveraar – een zware overtreding van de maanbasisregels ter bestrijding van voedselverspilling – en hoopte er maar het beste van.

Maar om kwart over twee moest ik dus sprintend naar de wc. Mijn darmen borrelden zo luid dat ik verbaasd was dat niet iedereen wakker werd.

Nou ja, wat ik eigenlijk deed was *springen* naar de wc. De zwaartekracht hier op de maan is zes keer zwakker dan die op aarde. Nul zwaartekracht kan best leuk zijn, hadden we ontdekt

in de raket op weg hierheen. Maar één zesde zwaartekracht is nogal verwarrend. Het kwam erop neer dat iedereen in MBA opnieuw moest leren lopen en de eerste dagen voortdurend tegen de muren op knalde. Uiteindelijk werden we er wat handiger in, hoewel we nog steeds wel eens uit de bocht vliegen. Ik maakte dus sprongen van ruim vier meter terwijl ik me door de basis haastte en deed mijn uiterste best om niet onderweg al leeg te lopen.

Op het eerste gezicht zien de heren-wc's eruit als een normale toiletruimte op aarde: tegels op de vloer, drie wc-hokjes, zelfs wat graffiti op de muren. (*Zin in een leuke avond? Bel prinses Leia.*) Maar er zijn geen wasbakken. En geen urinoirs. En de wc-potten zien eruit alsof een sadistische loodgieter een stofzuiger heeft gekruist met een inktvis.

Het grote probleem met op de maan naar de wc gaan is dat er zo weinig water is. NASA heeft wel wat ijs gevonden vlak bij de noordpool, maar dat is moeilijk los te krijgen en er is ook niet erg veel. Daardoor is elke druppel H₂O uitermate kostbaar. En dus spoel je je drol niet weg, in MBA. Het komt erop neer dat je het spul deponeert in een plastic zak die vervolgens hermetisch wordt gesloten. Dan wordt het gedehydrateerd en in een compostemachine gezogen. Als je moet plassen moet je een zuigslang gebruiken die alles doorstuurt naar een apparaat dat de onzuiverheden eruit filtert en de vloeistof dan in de grote watertank laat stromen.

Ja, we drinken onze eigen urine, hier in de ruimte. Dat lieten ze trouwens ook niet zien, in *Star Trek*.

Het op-de-pot-zitten-gedeelte kost meestal een minuut of vijf, maar dankzij de kip parmigiana zat ik er die nacht een stuk

langer. Gelukkig hing er een SlimScreen-monitor aan de binnenkant van de wc-deur en kon ik naar het laatste nieuws van de aarde kijken (en weet ik nu dat de Charlotte Gladiators de Vegas Mustangs met 6-3 hebben verslagen, bij het WK honkbal). Zodra ik klaar was, ramde ik op de stopknop.

Maar tot mijn schrik liep de wc vast. Het ding produceerde eerst een soort braakgeluid, als een kat die een haarbal kwijt moest. Toen verscheen er een bericht op de SlimScreen dat de separator niet werkte en mijn ontlasting niet zou verwijderen totdat hij vervangen was. Helaas had ik geen idee wat een separator was.

‘Help,’ zei ik.

‘Hoe kan ik je helpen?’ vroeg de maanbasiscomputer via de SlimScreen. De computer spreekt altijd met een zwoele vrouwenstem. (Dat is dan één ding dat wel klopt in die films, al vermoed ik dat de basiscomputer een vrouwenstem heeft gekregen omdat we dat allemaal verwachten vanwege die films.) Meestal is die stem aangenaam en geruststellend, maar als je een jongen van twaalf bent die met zijn broek op zijn enkels zit, kan een sexy vrouwenstem je toch wel een tikkeltje nerveus maken.

‘Hoe vervang ik de separator in de wc?’ vroeg ik. ‘Zo snel mogelijk,’ voegde ik er nog aan toe.

‘Het is me een genoegen om je vraag te beantwoorden,’ antwoordde de computer. Een seconde later verschenen er instructies op het scherm. Gelukkig waren die niet al te ingewikkeld, en lagen er genoeg reserveseparators in een kastje boven de wc. Maar zo’n ding vervangen was nog steeds niet simpel. Het kostte me minstens een kwartier, en daarom was ik nog steeds in de wc-ruimte toen dr. Holtz binnenkwam.

Ronald Holtz was een van de briljantste mannen die ik ooit had ontmoet. Zijn specialisme was de menselijke fysiologie bij lage zwaartekracht – zeg maar hoe het menselijk lichaam zich houdt in de ruimte – en hij was zelf zijn grootste proefkonijn. Hij had er al drie lange missies in het Internationale Ruimtestation op zitten en had dus meer tijd in de ruimte doorgebracht dan zo'n beetje iedereen op aarde en in MBA bij elkaar. Hij was al bijna zeventig, maar hij was ongelooflijk fit voor zijn leeftijd. En iedereen vond hem aardig: hij was altijd opgewekt en vriendelijk en maakte voortdurend grapjes. Toen er een arts moest worden gekozen voor Maanbasis Alfa, was het eigenlijk meteen duidelijk dat hij het zou worden.

Ik was al bijna klaar met het vervangen van de separator toen ik dr. Holtz binnen hoorde komen. Ik wist dat hij het was, omdat hij neuriede. Dr. Holtz neuriede altijd als hij in een goed humeur was. Die nacht neuriede hij een opgewekt deuntje. Het was een liedje dat mijn ouders ook leuk vonden, van een of andere zangeres van lang geleden, ene Lady Gaga. Hij had geen idee dat ik daar ook was, en ik deed geen poging hem in te lichten. Ik mocht dr. Holtz heel graag, en ik wilde hem niet aan het schrikken maken. En ik wilde ook liever niet opbiechten dat ik de wc kapot had gemaakt. Ik hoorde hem het voorste wc-hokje binnen gaan, plassen, de afzuiger bedienen en zijn handen ontsmetten, en al die tijd was hij aan het neurien. Hij was alweer onderweg naar buiten, maar plotseling hoorde ik hem halt houden.

‘Hé,’ zei hij, alsof hij iemand begroette.

Ik had niemand anders horen binnenkomen, dus ging ik ervan uit dat dr. Holtz zijn telefoon had opgenomen. Hij leek het niet

vreemd te vinden dat hij om halfdrie 's nachts gebeld werd, dus nam ik aan dat hij het telefoontje had verwacht.

Ik voelde me schuldig omdat ik zijn gesprek aan het afluisteren was, maar ik wilde ook niet opeens uit de wc tevoorschijn komen en zo mijn aanwezigheid verraden. Een derde optie kon ik niet verzinnen, dus bleef ik maar waar ik was en luisterde ik naar zijn gesprek.

'Ja,' zei dr. Holtz. 'Ik denk dat het tijd is om de waarheid te onthullen.'

De persoon aan de andere kant van de lijn vroeg kennelijk waarom.

'Omdat ik geen reden meer zie om het geheim te houden,' antwoordde dr. Holtz. 'Het is te belangrijk. Ik weet dat je zo je bedenkingen hebt, maar ik verzeker je dat dit echt het beste is.'

Er viel een korte stilte toen hij naar de andere persoon luisterde.

De ruimte-wc koos uitgerekend dat moment uit om wat gassen op te boeren die zich ergens in het systeem hadden verzameld. Gelukkig klonk het niet al te hard, en dr. Holtz ging teveel op in zijn gesprek om het te merken. Maar ik zat vlak boven de wc-pot, dus kon ik die wolk van ruimterioolgassen niet ontwijken. Het was alsof er een olifant midden in mijn gezicht een scheet liet. Bijna braakte ik de rest van mijn kip parmigiana uit.

'Nee, dat denk ik niet,' zei dr. Holtz, vlak voor de deur van mijn wc-hokje. 'Dit zou wel eens de belangrijkste ontdekking uit de geschiedenis van de mensheid kunnen zijn. Ik heb het al veel langer geheimgehouden dan mijn bedoeling was. De mensen moeten weten...'

Weer een stilte.

‘Nee, ik kan het niet aan iedereen vertellen,’ zei Holtz. ‘Nog niet. Ik ben niet bevoegd om het publiek in te lichten. Maar NASA moet dit weten. En de regering. En het Nationaal Wetenschappelijk Instituut. Er zijn veel betere wetenschappers dan ik die hiervan op de hoogte horen te zijn.’

Weer een stilte.

Hoewel ik gefascineerd was door wat dr. Holtz zei en me afvroeg waarover hij het in vredesnaam kon hebben, had ik de grootste moeite om mijn opstandige maag in bedwang te houden. De misselijkheid begon gelukkig weer te zakken, maar nam daar wel de tijd voor. Als er nog meer van die gassen uit de wc zouden komen, ging ik geheid over mijn nek.

Toen dr. Holtz verder sprak, klonk hij opeens helemaal opgewonden. Hij kookte bijna over van enthousiasme. ‘Dus je gaat akkoord? Geweldig! Geloof me, je zult hier geen spijt van krijgen. Het komt allemaal goed. Beter nog. Dit wordt fantastisch!’

De andere persoon vroeg kennelijk wanneer het nieuws zou worden onthuld.

‘Morgenochtend vroeg,’ antwoordde dr. Holtz. ‘Het liefst zou ik iedereen nú wakker maken om het te vertellen, want we hebben al lang genoeg gewacht.’

Een laatste stilte.

‘Goed. Dan doen we het bij het ontbijt. Om zeven uur. Morgen gaan we geschiedenis schrijven!’

Dr. Holtz barstte in lachen uit. Het was een lach van pure vreugde, hysterisch bijna. Hoewel ik de hele conversatie zeer boeiend had gevonden, was dit toch wel wat me het meest verbijsterde. Ik had dr. Holtz nog nooit op die manier horen lachen. Ik had zelfs nog nooit *iemand* zo horen lachen. Alsof hij een hele

tank vol lachgas had leeg gesnoven. Ik hoorde het bizarre gelach wegsterven terwijl dr. Holtz de wc-ruimte verliet en terugging naar zijn woonvertrek.

Mijn maag was inmiddels gekalmeerd, dus ik overwoog achter dr. Holtz aan te gaan en hem te vragen wat er aan de hand was. Maar ik had mijn handen nog vol aan het repareren van de wc. Achteraf wenste ik dat ik die wc had gelaten voor wat hij was, omdat dr. Holtz zijn opzienbarende nieuws uiteindelijk niet onthulde, de volgende ochtend.

In plaats daarvan ging hij om half zes 's ochtends, geheel tegen alle regels van Maanbasis Alfa in, zonder toestemming door de luchtsluis naar buiten om een wandeling te maken op het maanoppervlak.

Twee minuten later was hij dood.